

ПРОТОКОЛ № 4

засідання Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 08 грудня 2021 року

Місце проведення: у зв'язку з карантином та рекомендованими протиепідемічними заходами, засідання відбувається в дистанційній формі відповідно до пункту 2 Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, шляхом відеоконференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів Наукового комітету (далі – НК) проводиться онлайн шляхом приєднання до відеоконференції (ідентифікатор відеоконференції 820 6580 6644). За результатами реєстрації членів НК о 14:00 год. 08.12.2021 р. присутні члени НК у кількості 22 особи.

Поіменно:

АРБУЗОВА Світлана Борисівна, ВАХІТОВ Володимир Володимирович, ВОЛКОВ Роман Анатолійович, ВОРОБІЙОВА Ольга Петрівна, ЖУЧОК Анатолій Володимирович, ЗЕНКОВА Клавдія Юрійівна, КОВАЛЕНКО Ігор Миколайович, КОЛЕЖУК Олексій Костянтинівич, КОНДРАТЕНКО Юрій Пантелійович, КОРНЄЄВ Валерій Олексійович, КОТРЕЧКО Сергій Олексійович, ПРОНКЕВИЧ Олександр Вікторович, СЛЮСАРЕНКО Юрій Вікторович, СТОВПЧЕНКО Ганна Петрівна, ТРИСТАН Андрій Вікторович, ТРОХИМЧУК Андрій Дмитрович, УТЕВСЬКИЙ Сергій Юрійович, УШАКОВА Галина Олександрівна, ФАЙНЛЕЙБ Олександр Маркович, ФОМІНА Марина Олександрівна, ЧЕРНІГА Роман Михайлович, ШУБА Ярослав Михайлович.

Присутні також запрошенні для участі у засіданні: заступник голови Національного фонду досліджень України (далі – НФДУ, Фонд) Вільчинський Станіслав Йосипович, старші референти секретаріату Національної ради України з питань розвитку науки і технологій Іванчук Ірина Францівна, Губарева Надія Анатоліївна.

Головуючий на засіданні – голова Наукового комітету Колежук О.К.

Головуючий представив проєкт порядку денного і вніс пропозицію по першому питанню заслухати доповідь заступника голови НФДУ Вільчинського С.Й.

Головуючим ставиться на голосування пропозиція схвалити **порядок денний**:

1. Питання діяльності Національного фонду досліджень України.

Доповідачі: Колежук О. К., Вільчинський С.Й.

2. Про зміни до регламенту роботи Наукового комітету.

Доповідачі: Колежук О. К., члени Наукового комітету

3. Про план роботи Наукового комітету на 2022р.

Доповідачі: Колежук О. К., члени Наукового комітету

4. Різне.

Доповідачі: члени Наукового комітету

Результати відкритого голосування:

«За» - 22, «Проти» - немає, «Утримались» - немає.

Порядок денний затверджений із запропонованими змінами.

Учасники засідання переходять до обговорення питань порядку денного.

1. Перше питання порядку денного – Питання діяльності Національного фонду досліджень України.

Виступили:

Голова Наукового комітету **Колежук О. К.** доповів, що відповідно до частини першої статті 52 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (далі – Закон) НФДУ очолює голова, якого обирає зі свого складу наукова рада Фонду та який призначається на посаду Кабінетом Міністрів України. Згідно з частиною другою статті 55 Закону голова Фонду призначається строком на три роки і може перебувати на посаді не більш як два строки. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 132-р Яценка Л. П. призначено головою Фонду строком на три роки.

До Наукового комітету звернулася наукова рада НФДУ (вх. № 523-717 нк від 02.12.2021) з проханням погодити кандидатуру **Вільчинського Станіслава Йосиповича** на посаду голови Фонду. На підставі частини другої статті 52 Закону кандидатуру на посаду голови Національного фонду досліджень України погоджує наглядова рада Фонду, функції якої виконує Науковий комітет. Оскільки повноваження чинного голови НФДУ спливають в березні 2022р., з метою забезпечення неперервності повноважного керівництва Фонду, враховуючи, що підготовка і затвердження відповідного розпорядження КМУ займає достатньо довгий час, наукова рада НФДУ вирішила завчасно провести процедуру переобрання голови Фонду. Чинний голова НФДУ Яценко Л.П. балотуватися на наступний строк відмовився. Рішенням наукової ради НФДУ (протокол № 51 від 30.11.2021) обрано кандидатуру Вільчинського С.Й. для призначення на посаду голови Фонду після завершення строку повноважень чинного голови Яценка Л.П.

Доповідач представив Вільчинського С. Й., заступника голови Фонду, завідувача кафедри квантової теорії поля фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. **Вільчинський С.Й.** виступив із короткою програмною промовою, зокрема доповів про наявні проблеми, як-то відтік наукової молоді закордон, пошук експертів та необхідність удосконалення експертної бази, та напрацювання у сфері міжнародного співробітництва Фонду: укладено меморандум про співпрацю із Німеччиною, йдуть перемовини з Польщею, Японією, Францією, Швейцарією. Вільчинський С.Й. відповів на запитання членів НК.

Котречко С. О. підняв питання вимог до наукових керівників авторських колективів як-то уніфіковані мінімальні значення наукометричних показників незалежно від галузі науки, а саме мінімальні індекси Гірша (за базами Scopus та/або Web of Science), оскільки бар'єр за індексами Гірша матиме більш катастрофічні наслідки для можливості участі у конкурсі молодих вчених як наукових керівників. **Вільчинський С.Й.** запропонував створити спільну робочу групу задля розробки відповідної системи критеріїв. Пропозиція підтримана членами НК.

Стовпченко Г. П внесла пропозицію створити робочу групу щодо порядку залучення позабюджетного (альтернативного) фінансування проєктів НФДУ та механізму організації експертизи галузевих проєктів (за запитами міністерств). Пропозиція підтримана членами НК.

В обговоренні питання порядку денного взяли участь **Черніга Р. М., Арбузова С. Б., Котречко С. О., Стовпченко Г. П., Колежук О. К., Файнлейб О. М.**

Після завершення обговорення Колежуком О. К. внесена пропозиція погодити кандидатуру Вільчинського С. Й. на посаду голови Національного фонду досліджень України.

Результати відкритого голосування:

«За» - 20, «Проти» - немає, «Утримались» - 2

(Члени НК Я. М. Шуба та А. Д. Трохимчук не брали участі у розгляді та голосуванні питань в рамках здійснення НК функцій наглядової ради НФДУ).

Вирішили: погодити кандидатуру Вільчинського С. Й. на посаду голови Національного фонду досліджень України.

2. Друге питання порядку денного - Про зміни до регламенту роботи Наукового комітету.

Виступили:

Колежук О. К. доповів, що Регламент роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій потребує оновлення в частині доповнення порядком прийняття рішень членами НК поза засіданнями в деяких випадках, як наприклад прийняття рішення відносно експертизи нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади на предмет відповідності інтересам та засадам державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності, оскільки скликання засідання для розгляду кожного проєкту акта не вбачається можливим, в тому числі з технічних причин. Відповідні рішення НК, що не підлягають винесенню на розгляд Національної ради (організаційні питання діяльності НК, рішення, пов'язані з проведенням експертизи нормативно-правових актів) пропонується приймати без скликання засідання НК, у спосіб окремого обговорення та, у разі недосягнення консенсусу, голосування, яке проводиться дистанційно з використанням електронних засобів (онлайн).

Голова НК запропонував до обговорення проєкт Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій із змінами.

В обговоренні питання порядку денного взяли участь **Черніга Р. М., Стовпченко Г. П., Колежук О. К., Слюсаренко Ю. В.**

Після завершення обговорення Колежуком О. К. внесена пропозиція затвердити нову редакцію Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Результати відкритого голосування:

«За» - 22, «Утримались» - немає, «Проти» – немає.

Вирішили: затвердити нову редакцію Регламенту роботи Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (Додаток 1 до Протоколу).

3. Третє питання порядку денного – Про план роботи Наукового комітету на 2022р.

Виступили:

Колежук О. К. проінформував щодо стану проходження проєктів нормативно-правових актів відносно Національного фонду досліджень, зокрема, проєкту Закону про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та про зміни до Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проєктів з виконання наукових досліджень і розробок.

Голова НК доповів, що в грудні 2022 року спливає строк повноважень роботи 16 з 30 членів Наукової ради Фонду. Кількісний та персональний склад наукових рад секцій Фонду формується наглядовою радою Фонду, яка виконує функції Ідентифікаційного комітету Національного фонду досліджень України. Отже, в 2022 році необхідно буде проводити процедуру конкурсу. При цьому, відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» персональний склад наукової ради фонду та наукових рад секцій фонду кожні два роки оновлюється не менш як на 50 відсотків. Виконання цієї норми потребує внесення змін до кількісного складу наукових рад секцій, таким чином щоб склад кожної секції складав парну кількість членів.

В обговоренні взяли участь **Кондратенко Ю. П., Черніга Р. М., Стовпченко Г. П., Арбузова С. Б.**

Колежук О. К. запропонував розпочати обговорення кількісного складу наукових рад секцій, з тим, щоб можна було розпочати процедуру конкурсу вже в січні 2022 року. Пропозиція підтримана членами НК.

Також голова НК звернув увагу на необхідність доопрацювання висунутих НК раніше пропозицій щодо формування засад державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності (Пропозиції щодо моделі розвитку вітчизняної науки та оперативного плану її реформування та Ключові положення реформування науки України), та запропонував підготувати їх оновлені версії, а

також почати напрацювання матеріалів для **підготовки щорічної доповіді** про стан та перспективи розвитку сфери наукової та науково-технічної діяльності України. **Стовпченко Г. П.** запропонувала створити робочі групи задля доопрацювання відповідних пропозицій та рекомендацій, які будуть складати основу вищезазначених проєктів документів. Пропозиції підтримані членами НК.

Колежук О. К. доповів, що робочі групи Національної ради України з питань розвитку науки і технологій для підготовки рішень з питань, що належать до їх компетенції, потребують оновлення персонального складу, оскільки на підставі розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 902-р внесені зміни до складу Наукового комітету Нацради. Голова НК запропонував підготувати пропозиції щодо оновленого складу робочих груп, і розглянути можливість зменшення їхньої кількості.

Також Колежук О. К. наголосив на необхідності посилення комунікації НК з науковою громадськістю, зокрема щодо рекомендацій до проєктів нормативно-правових актів, які вносить НК.

Після завершення обговорення Колежуком О. К. внесена пропозиція взяти до відома план роботи Наукового комітету на 2022р.

Результати відкритого голосування:

«За» - 22, «Проти» - немає, «Утримались» - немає.

4. Четверте питання порядку денного – Різне.

Вахітов В. В. виступив з пропозицією звернутись до Секретаріату Кабінету Міністрів з проханням запрошувати представників Наукового комітету брати участь в роботі урядових комітетів, де розглядаються питання у сфері наукової і науково-технічної діяльності, з метою забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості та органів виконавчої влади, оскільки Науковий комітет має представляти інтереси наукової громадськості. Пропозиція підтримана членами НК.

Черніга Р. М. доповів про проблеми з відбором експертів, які проводять експертизу проєктів НФДУ, зокрема про проблеми залучення іноземних експертів.

В обговоренні взяли участь члени Наукового комітету **Черніга Р. М., Пронкевич О. В., Слюсаренко Ю. В., Вахітов В. В., Колежук О. К.**

Після обговорення прийнято рішення, що висловлені пропозиції потребують конкретизації і додаткового обговорення.

На цьому порядок денний засідання Наукового комітету від 08 грудня 2021 року вичерпано, головуєчий **Колежук О. К.** оголошує засідання закритим.

Голова Наукового комітету Колежук О. К.

Секретар Наукового комітету Стовпченко Г. П.

Затверджено на засіданні Наукового Комітету
протокол № 4 від 08.12.2021

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ
Наукового комітету
Національної ради України з питань розвитку науки і технологій»

1. Основною формою роботи Наукового комітету (надалі – НК) Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (надалі – Національної ради) є засідання, які проводяться за потребою, але не менше ніж чотири рази на рік. Рішення про проведення засідання приймається головою НК, а у разі його відсутності - заступником голови. Ініціювати проведення засідання НК можуть Голова Національної ради, голова НК, його заступник, член (група членів) НК. Оголошення про скликання засідання НК оприлюднюється за два тижні до його початку на офіційному веб-сайті Національної ради. Засідання НК веде його голова, а у разі його відсутності - заступник голови. Підготовку проекту рішення для розгляду на засіданні НК та інших інформаційно-аналітичних матеріалів, необхідних для його проведення, забезпечує секретар НК.
2. Засідання НК є правоможним, якщо у ньому беруть участь більше двох третин його загального кількісного складу. Засідання НК можуть проводитись у режимі відеоконференції. Під час засідання може здійснюватися відео-та/або аудіозапис.
3. Рішення НК приймаються шляхом досягнення консенсусу. У разі недосягнення консенсусу рішення вважається прийнятним, якщо за нього проголосувало не менше двох третин складу НК. Якщо таке рішення НК виноситься на розгляд Національної ради, до нього додаються аргументовані окремі думки членів НК, які не підтримали таке рішення (окремі думки членів НК, які брали участь у засіданні в режимі відеоконференції, додаються до протоколу у вигляді сканованих листів за підписом таких членів НК, отриманих в електронному вигляді у форматі pdf). Рішення НК фіксуються у протоколі засідання. Ведення протоколу засідання НК здійснюється секретарем НК, протокол підписується головою НК, а у разі його відсутності - заступником голови та секретарем НК. Протокол засідання розміщується на офіційному веб-сайті Національної ради протягом п'яти робочих днів з дня його підписання та надсилається усім членам НК.

4. Участь членів НК в засіданні можлива в особистій або дистанційній (відеоконференція, телефонний зв'язок, інтернет-засоби) формі. Технічні деталі дистанційної участі в засіданні НК узгоджуються окремо для відповідного засідання НК. Участь членів НК у засіданнях фіксується за допомогою реєстраційних карток, де особисто присутні члени НК ставлять свій підпис, а дистанційна форма участі членів НК засвідчується відповідною відміткою і підписом секретаря НК (за його відсутності - підписом голови або заступника голови НК). Реєстраційні картки підписуються головуючим на засіданні та секретарем НК, відповідна інформація оголошується на початку засідання.

5. Участь членів НК в голосуванні можлива як за допомогою паперового носія (бюлетеня), так і за допомогою електронних носіїв інформації (з доставкою заповнених бюлетенів факсом чи електронною поштою, використанням електронних онлайн-систем для голосування тощо). Технічні деталі голосування з використанням електронних носіїв інформації узгоджуються окремо для відповідного засідання НК.

6. Інші особи (крім членів НК) можуть за рішенням НК бути запрошені для участі у засіданнях (без права голосу) як спостерігачі, для інформування НК з тих чи інших питань, участі у обговореннях, або для надання технічної допомоги.

7. Рішення НК, що не підлягають винесенню на розгляд Національної ради (організаційні питання діяльності НК, рішення, пов'язані з проведенням експертизи нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади, звернення тощо), можуть прийматися без скликання засідання НК, у спосіб окремого обговорення та, у разі недостиження консенсусу, голосування, яке проводиться дистанційно з використанням електронних засобів (онлайн).

При проведенні обговорення голова або заступник голови НК е-поштою повідомляє всім членам НК крайній термін для висловлення пропозицій. Якщо в результаті обговорення запропоноване рішення, і до закінчення крайнього терміну для висловлення пропозицій ніхто з членів НК не запропонував до нього поправок, доповнень, заперечень, не вніс альтернативних пропозицій, то така пропозиція вважається прийнятою за замовчуванням (досягнутий консенсус).

Якщо до закінчення крайнього терміну для висловлення пропозицій консенсус не досягнутий, питання виноситься на голосування. У цьому випадку голова або заступник голови НК е-поштою повідомляє всім членам НК пропозицію або альтернативні пропозиції, що ставляться на голосування, технічні деталі щодо використання електронних засобів голосування, а також

визначає крайній термін для участі в голосуванні. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше двох третин складу НК.

Документи, в яких втілюються остаточні рішення НК, прийняті у спосіб окремого обговорення та/або голосування, зберігаються в електронній формі у спосіб, що забезпечує вільний доступ до них членам НК.

8. Рішення НК, пов'язані з проведенням експертизи нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади на предмет відповідності інтересам і засадам державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності та наданням відповідних рекомендацій, приймаються за процедурою, визначеною нижче. Секретаріат Національної ради розсилає членам НК відповідний проєкт акта, вказуючи крайній термін для надання рекомендацій НК, після чого протягом 24 годин голова або заступник голови НК пропонує формат розгляду проєкту акта, який може бути одним із наступних варіантів:

- скорочений розгляд; при цьому головою (заступником голови) НК формулюється пропозиція рекомендацій до проєкту акта і встановлюється крайній термін для участі в обговоренні е-поштою; якщо до закінчення цього крайнього терміну ніхто з членів НК не висловив поправок, доповнень, заперечень, то пропозиція вважається прийнятою за замовчуванням, у іншому разі головою (заступником голови) НК формулюється уточнена пропозиція (пропозиції) і виноситься на окреме голосування; якщо розробником проєкту нормативно-правового акта встановлений строк надання рекомендацій до 5 робочих днів включно, то автоматично діє формат скороченого розгляду.
- спеціалізований розгляд; при цьому головою (заступником голови) НК дається доручення одному чи більше членів НК (за згодою) підготувати у визначений строк проєкт рекомендацій, після чого підготовлений проєкт рекомендацій розглядається за схемою, описаною вище для формату скороченого розгляду; у випадку спеціалізованого розгляду, будь-хто з членів НК може за власним бажанням долучитися до підготовки проєкту рекомендацій;
- поглиблений розгляд, який передбачає обговорення у формі висловлення зауважень/рекомендацій до проєкту акта шляхом спільного редагування онлайн-документу (порівняльної таблиці, тексту рекомендацій, тощо); при цьому визначається крайній термін для внесення зауважень в онлайн-документ; після цього головою (заступником голови) НК готується пропозиція остаточної редакції документу і виноситься на окреме голосування.

Якщо не менше чверті членів НК висловиться проти скороченого або спеціалізованого розгляду і строк, встановлений розробником, більший за 5 робочих днів, то автоматично діє формат поглибленого розгляду. Якщо строк, встановлений розробником, більший за 5 робочих днів, будь-хто з членів НК може висловитися проти скороченого розгляду і зголоситися підготувати проєкт рекомендацій, тоді розгляд автоматично переводиться у формат спеціалізованого.

9. Крайні терміни, згадувані у пп.7-8 цього Регламенту, визначаються з урахуванням таких вимог:

- строк для висловлення пропозицій при обговоренні (е-поштою чи шляхом спільного редагування онлайн-документу) має складати не менше третини строку до крайнього терміну для прийняття рішення НК (дедлайну); якщо формальний дедлайн відсутній, то такий строк має складати не менше 5 робочих днів;
- крайній термін для участі у онлайн-голосуванні має бути не пізніше ніж за 24 години до дедлайну;
- всі строки відраховуються з моменту повідомлення членів НК е-поштою про початок відповідної процедури.

10. Голова, заступник голови і секретар НК (в подальшому - керівництво НК) обираються терміном на 2 роки, з правом балотуватися також у наступних чергових виборах. Чергові вибори керівництва НК проводяться кожні 2 роки, не пізніше ніж через два місяці після проведення чергового оновлення складу НК. Одна і та ж особа не може бути головою НК більше двох дворічних термінів поспіль. Вибори керівництва НК проводяться шляхом таємного голосування, за процедурою, визначеною в Положенні про вибори керівництва НК. У разі необрання голови, заступника голови або секретаря НК згідно з відповідними нормами Положення обираються особи, що тимчасово виконують відповідні обов'язки. Положення про вибори керівництва НК та зміни до нього розробляються та затверджуються НК. Для проведення засідання під час виборів обираються (простою більшістю голосів від кількості учасників засідання) тимчасові головуєчий і секретар.

11. За ініціативою групи членів НК (не менше однієї третини загального кількісного складу НК) на засіданні НК може бути поставлено на голосування питання про довіру керівництву НК (вотум довіри), яке може ставитись як щодо керівництва НК в цілому, так і стосуватись окремо голови, заступника голови, або секретаря НК. У випадку, якщо за результатами голосування більше половини складу НК висловило недовіру, відповідна особа (особи) з керівництва НК вважаються тимчасово виконуючими обов'язки до

позачергових виборів, і призначається дата наступного засідання НК, на якому проводяться позачергові вибори на відповідні вакансії в керівництві НК. Члени НК, яким висловлена недовіра, не можуть балотуватися на цих позачергових виборах. Вотум довіри не може проводитися раніше, ніж через 6 місяців з моменту останніх чергових чи позачергових виборів керівництва НК, або з моменту останнього прийняття рішення щодо вотуму довіри.

12. НК приймає Регламент роботи НК та зміни до нього шляхом відкритого голосування (голосами не менше 2/3 складу НК).

Голова НК

Alexei Koleshuk

О. К. Колежук

Секретар НК

Г. П. Стовпченко